

Bruselj, 13. junij 2016
(OR. en)

9221/16

ECOFIN 461
UEM 207
SOC 325
EMPL 221
COMPET 295
ENV 340
EDUC 196
RECH 187
ENER 203
JAI 451

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. dok. Kom.:	9135/16 ECOFIN 426 UEM 176 SOC 290 EMPL 186 COMPET 263 ENV 307 EDUC 163 RECH 155 ENER 168 JAI 413 - COM(2016) 338 final
Zadeva:	Priporočilo za PRIPOROČILO SVETA v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2016 in mnenje Sveta o programu stabilnosti Malte za leto 2016

V prilogi vam pošljamo navedeni osnutek priporočila Sveta, ki so ga pregledali in potrdili različni odbori Sveta, temelji pa na predlogu Komisije COM(2016) 338 final.

PRIPOROČILO SVETA

z dne ...

v zvezi z nacionalnim programom reform Malte za leto 2016

in mnenje Sveta o programu stabilnosti Malte za leto 2016

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik¹ in zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

¹ UL L 209, 2.8.1997, str. 1.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Komisija je 26. novembra 2015 sprejela letni pregled rasti, ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2016. Evropski svet je na zasedanju 17. in 18. marca 2016 potrdil prednostne naloge iz letnega pregleda rasti. Komisija je 26. novembra 2015 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta² sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja, v katerem Malte ni opredelila kot eno od držav članic, za katere bo opravljen poglobljeni pregled. Komisija je istega dne sprejela tudi priporočilo za priporočilo Sveta glede ekonomske politike euroobmočja. To priporočilo je Evropski svet potrdil na zasedanju 18. in 19. februarja 2016, Svet pa ga je sprejel 8. marca 2016³. Malta bi morala kot država, katere valuta je euro, in zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev ekonomske in monetarne unije zagotoviti, da to priporočilo v celoti in pravočasno izvede.
- (2) Poročilo o državi za Malto za leto 2016 je bilo objavljeno 26. februarja 2016. V njem je bil ocenjen napredek Malte pri izvajanju priporočil za posamezne države, ki jih je Svet sprejel 14. julija 2015, in doseganju njenih nacionalnih ciljev iz strategije Evropa 2020.
- (3) Malta je 15. aprila 2016 predložila nacionalni program reform za leto 2016 in program stabilnosti za leto 2016. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

² Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25).

³ UL C 96, 11.3.2016, str. 1.

- (4) Ustrezna priporočila za posamezne države so bila obravnavana pri načrtovanju programov evropskih strukturnih in investicijskih skladov za obdobje 2014–2020. Kot je predvideno v členu 23 Uredbe (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁴, lahko Komisija od države članice zahteva, da pregleda svoj partnerski sporazum in ustrezne programe ter predlaga njihove spremembe, kadar je to potrebno za podporo izvajanju ustreznih priporočil Sveta. Komisija je zagotovila dodatne podrobnosti o tem, kako bo uporabila to določbo, v smernicah o uporabi ukrepov za povezovanje uspešnosti evropskih strukturnih in investicijskih skladov z dobrim gospodarskim upravljanjem.

⁴ Uredba (EU) št. 1303/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o skupnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu, Evropskem kmetijskem skladu za razvoj podeželja in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo, o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu, Kohezijskem skladu in Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo ter o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1083/2006 (UL L 347, 20.12.2013, str. 320).

- (5) Za Malto trenutno veljajo preventivni del Pakta za stabilnost in rast ter določbe glede dolga. Vlada v programu stabilnosti za leto 2016 načrtuje, da se bo nominalni saldo izboljšal na presežek v višini 0,1 % BDP do leta 2019. Strukturni saldo se bo postopno izboljšal, tako da bo Malta do leta 2019 dosegla svoj srednjeročni proračunski cilj, in sicer strukturno uravnotežen proračunski položaj. V skladu s programom stabilnosti naj bi se delež javnega dolga v BDP v letu 2016 zmanjšal na 62,6 %, v letu 2019 pa na 55,5 %. Makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo te proračunske projekcije, je za leto 2016 verjeten, za obdobje 2017–2019 pa previden. Vendar potrebni ukrepi za podporo načrtovanim ciljem glede primanjkljaja od leta 2017 naprej niso bili dovolj podrobno opredeljeni. Glede na pomladansko napoved Komisije iz leta 2016 obstaja veliko tveganje znatnega odklona od priporočene prilagoditve v smeri srednjeročnega cilja v letih 2015 in 2016 skupaj, do katerega je prišlo predvsem zaradi odklona v letu 2015, kar je treba popraviti v letu 2016, politike v letu 2017 pa morajo ostati nespremenjene. Odklon iz leta 2015 je mogoče delno razložiti z nenadnim povečanjem naložb, ki je bilo v veliki meri posledica izjemno visoke porabe sredstev EU v obdobju do zaključka programskega obdobja 2007–2013. Za zmanjšanje odklona v dveletnem obdobju 2015–2016 program stabilnosti za leto 2016 vključuje dodatne ukrepe za leto 2016, ki jih še ni bilo mogoče vključiti v pomladansko napoved Komisije za leto 2016. Ti ukrepi so namenjeni zmanjšanju primarnih odhodkov (za 0,16 % BDP), zlasti na področjih sredstev za zaposlene, vmesne porabe in kapitalskih transferjev. Poleg tega so se ocene nekaterih ukrepov na strani prihodkov za obdobje 2016–2019 revidirale tako, da odražajo najnovejše podatke ter dejanski učinek ukrepov za leto 2015. Skupaj ti ukrepi vplivajo na neto učinek zmanjšanja primanjkljaja za 0,2 % BDP. V primerjavi z napovedjo Komisije bi upoštevanje teh ukrepov izboljšalo strukturni napor, steber strukturnega salda pa bi kazal na določen odklon v povprečju za dveletno obdobje 2015–2016, pri čemer bi ostalo tveganje znatnega odklona v letu 2017. Napoveduje se, da bo Malta v letih 2016 in 2017 izpolnila merila glede zmanjšanja dolga. Svet na podlagi ocene programa stabilnosti in ob upoštevanju pomladanske napovedi Komisije iz leta 2016 meni, da obstaja tveganje, da Malta ne bo izpolnjevala določb Pakta za stabilnost in rast. Zato bodo za zagotovitev skladnosti v letih 2016 in 2017 potrebni dodatni ukrepi.

- (6) Dolgoročna vzdržnost javnih financ Malte še vedno predstavlja izziv. To je v glavnem zaradi proračunskega vpliva stroškov, povezanih s staranjem prebivalstva, na proračun, na primer v zdravstvenem varstvu, dolgotrajni oskrbi in pokojninah. Pokojninski sistem se sooča z dvojnim izzivom, in sicer z doseganjem vzdržnosti ter hkratnim zagotavljanjem ustreznih pokojninskih prejemkov. Odhodki za pokojnine so bili v letu 2013 nižji od povprečja EU, in sicer so znašali 9,6 % BDP, vendar naj bi se po napovedih do leta 2060 zvišali na 12,8 %, kar je med najvišjimi v Uniji. Vlada je marca 2016 sprejela več ukrepov za zagotovitev vzdržnosti in ustreznosti pokojninskega sistema, vendar proračunski vpliv še ni bil ocenjen. Za izboljšanje ustreznosti sistema in njegovo razširitev je minimalna nacionalna pokojnina, za katero se plačujejo prispevki, v letu 2016 še naprej rasla, da bi do leta 2027 dosegla 60 % mediane dohodka. Uspešnost reforme bo odvisna od ohranjanja zaposljivosti starejših generacij. Poleg pokojnin naj bi se javni odhodki za zdravstveno varstvo in dolgotrajno oskrbo povečevali hitreje od povprečja EU, ki znaša 2,1 % oziroma 1,2 % BDP. Organi so sprejeli strategijo nacionalnega zdravstvenega sistema in izvajajo pregled porabe v zdravstvenem varstvu z namenom izboljšanja učinkovitosti odhodkov. Vendar mora do prihrankov na podlagi teh prizadevanj še priti. Vzdržnost bi dolgoročno imela koristi od uporabe morebitnih prihrankov pri obravnavanju napovedane rasti odhodkov.
- (7) Izvedene so bile znatne naložbe, vendar so rezultati izobraževanj in usposabljanj še vedno pod zastavljenim ciljem. To vpliva na kakovost ponudbe delovne sile in stopnjo udeležbe na trgu dela. Stopnja izobrazbe delovne sile na Malti je še vedno med najnižjimi v Uniji. Malta izvaja celovito strategijo za vseživljenjsko učenje, vendar je udeležba v programih vseživljenjskega učenja še vedno omejena, zlasti med tistimi z nizko izobrazbo. Izzivi na tem področju vključujejo ciljno usmerjeno ozaveščanje, boljši dostop do usposabljanja ter partnerstva med ustanovami za izobraževanje in usposabljanje ter delodajalci. Leta 2015 je bilo sprejeto pravno obvestilo o ustanovitvi inštituta za stalno strokovno izpopolnjevanje učiteljev (inštitut za izobraževanje). Glavni cilji inštituta so: (i) učiteljem zagotoviti spretnosti, ki jih potrebujejo pri svojih vsakodnevni poklicnih dejavnostih; (ii) delovati kot vozlišče za učitelje, da se srečujejo in izmenjajo izkušnje, ter (iii) spodbujati vodenje izobraževanja. Inštitut začenja delovati, postal pa naj bi glavna gonilna sila pri obravnavanju potreb po strokovnem izpopolnjevanju učiteljev. Napredek na tem področju bo treba spremljati.

- (8) Razen enkratnih obsežnih naložbenih projektov v obdobju 2014–2015 je raven naložb na Malti nizka, kar odraža strukturne spremembe v gospodarstvu in ozka grla. To je predvsem posledica vse večjega pomena manj kapitalsko intenzivnih storitvenih sektorjev, kar zmanjšuje prihodnje naložbene potrebe gospodarstva. Kljub temu ostajajo prisotni nekateri izzivi, ki vplivajo na naložbene dejavnosti v državi, na primer nezadostne zmogljivosti za inovacije, ozka grla pri spretnostnih in znanjih, neučinkovitost javne uprave in pravosodnega sistema, regulativne obremenitve in večji prometni zastoji.
- (9) Prometna in logistična infrastruktura je ena glavnih ovir za tuje naložbe. Za gospodarstvo Malte so zunanji stroški prometa precejšnji. Ti izhajajo predvsem iz neučinkovite rabe državnega prometnega omrežja in pomanjkanja prave alternative uporabi osebnih avtomobilov. Poleg tega veliko število osebnih vozil, onesnaževanje in prometni zastoji predstavljajo izzive za vzdržnost nacionalnega prometnega sektorja. Izvedena ni bila še nobena celovita prometna strategija, čeprav je razvoj nacionalne prometne strategije in osrednjega načrta predpogoj za dostop do evropskih strukturnih in investicijskih skladov (2014–2020), ki se bodo uporabili za sofinanciranje naložb v promet.
- (10) Vlada je sprejela več ukrepov za izboljšanje dostopa do financiranja za mala in srednja podjetja (MSP). Ti ukrepi so bili usmerjeni k zagotavljanju lastniškega in tveganega kapitala, ki je bil v zadnjih letih opredeljen kot ozko grlo. Poleg tega prihodnji ukrepi vključujejo vzpostavitev centralnega registra posojil in razvojne banke ter platforme malteške borze, oblikovane posebej za pomoč MSP pri zbiranju sredstev prek kapitalskega trga. Težave na področju dostopa do nebančnih instrumentov ostajajo, vendar imajo MSP na Malti večje koristi od boljšega financiranja, kot jih imajo MSP v mnogih drugih državah članicah EU.

- (11) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla izčrpno analizo ekonomske politike Malte in jo objavila v poročilu o državi za leto 2016. Prav tako je ocenila program stabilnosti in nacionalni program reform ter ukrepanje po priporočilih, ki jih je Malta prejela v prejšnjih letih. Glede na to, da je treba okrepiti splošno ekonomsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialnoekonomsko politiko na Malti, ampak tudi njihovo skladnost s pravili in smernicami EU. Priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih 1 in 2.
- (12) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil program stabilnosti, njegovo mnenje⁵ pa je izraženo zlasti v priporočilu 1 –

⁵ V skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 1466/97.

PRIPOROČA, da Malta v obdobju 2016–2017 ukrepa tako, da:

1. Glede na visoko tveganje znatnega odklona doseže letno fiskalno prilagoditev v višini 0,6 % BDP za dosego srednjeročnega proračunskega cilja v letih 2016 in 2017 tako, da sprejme ustrezne strukturne ukrepe. Pospeši ukrepe za zagotovitev dolgoročne vzdržnosti javnih financ.
2. Sprejme ukrepe za okrepitev ponudbe delovne sile, zlasti z večjo udeležbo nizkokvalificiranih oseb v okviru vseživljenjskega učenja.

V Bruslju,

*Za Svet
Predsednik*
